

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

2^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ»

Σύμφωνα με το άρθρο 73 του καν. 2021/1060 η ΔΑ καταρτίζει και εφαρμόζει κριτήρια και διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις, είναι διαφανή, εξασφαλίζουν την προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρία και σε εμποδιζόμενα άτομα, διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων και λαμβάνουν υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και την ενωσιακή πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 11 και την παρ. 1 του άρθρου 191 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Ειδικότερα, σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο του κανονισμού, κατά την επιλογή των πράξεων η ΔΑ:

α) εξασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις συμμορφώνονται με το πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της συνέπειάς τους με τις σχετικές στρατηγικές στις οποίες βασίζεται το πρόγραμμα, και ότι συμβάλλουν αποτελεσματικά στην επίτευξη των ειδικών στόχων του προγράμματος·

β) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής ενός αναγκαίου πρόσφορου όρου, συνάδουν με τις αντίστοιχες στρατηγικές και έγγραφα προγραμματισμού που έχουν καθοριστεί με στόχο την πλήρωση του εν λόγω αναγκαίου πρόσφορου όρου·

γ) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις αντιπροσωπεύουν τη βέλτιστη σχέση μεταξύ του ποσού της στήριξης, των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται και της επίτευξης των στόχων·

δ) επαληθεύει ότι ο δικαιούχος διαθέτει τους απαραίτητους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς για να καλύψει τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης για πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις, ώστε να διασφαλίσει την οικονομική τους βιωσιμότητα·

ε) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου υπόκεινται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή σε διαδικασία ελέγχου και ότι έχει ληφθεί δεόντως υπόψη η αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων, βάσει των απαιτήσεων της εν λόγω οδηγίας·

στ) επαληθεύει ότι όταν οι πράξεις έχουν ξεκινήσει πριν από την υποβολή αίτησης για χρηματοδότηση στη διαχειριστική αρχή, τηρείται το εφαρμοστέο δίκαιο·

ζ) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συγκεκριμένου Ταμείου και ότι εντάσσονται σε έναν τύπο παρέμβασης·

η) διασφαλίζει ότι οι πράξεις δεν περιλαμβάνουν δραστηριότητες οι οποίες αποτελούσαν τμήμα πράξης που υπόκειται σε μετεγκατάσταση σύμφωνα με το άρθρο 66 ή οι οποίες θα συνιστούσαν μεταφορά παραγωγικής δραστηριότητας σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 1 στοιχείο α)·

θ) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις δεν επηρεάζονται άμεσα από αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής όσον αφορά παράβαση δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ η οποία θέτει σε κίνδυνο τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών ή την επίτευξη των πράξεων·

Επιπλέον, σύμφωνα με το Άρθρο 40 του ίδιου Κανονισμού, η Επιτροπή Παρακολούθησης εγκρίνει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την επιλογή των πράξεων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σχετικών αλλαγών.

Στο πλαίσιο αυτό η ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ εξεδίκευσε τα κριτήρια για τις πράξεις και Δράσεις για τις οποίες διαθέτει την αναγκαία ανάλυση και επεξεργασία.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΗΣ «Εργασίες αποκατάστασης & αναγέννησης Ορυχείου Βεγόρας»

1. Επιλογή μεθοδολογίας Αξιολόγησης

Για το έργο επιλέγεται η άμεση αξιολόγηση καθώς η πρόσκληση απευθύνεται στο Δήμο Αμύνταιου λόγω τοπικής/χωρικής εμβέλειας, όπως ορίζεται στο εγκεκριμένο πρόγραμμα ΔΑΜ.

2. Στάδια επιλογής πράξεων

Η διαδικασία επιλογής των προς χρηματοδότηση πράξεων διενεργείται σε δύο στάδια:

- Στάδιο Α': Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης
- Στάδιο Β': Αξιολόγηση των προτάσεων ανά κριτήριο /ομάδα κριτηρίων.

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από τα αρμόδια στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής για τους οποίους διασφαλίζεται ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων και ότι διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία για τη διενέργεια της αξιολόγησης.

Η Διαχειριστική Αρχή δύναται να ζητήσει την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινίσεων ενημερώνοντας εγγράφως τον δικαιούχο, σύμφωνα με τη διαδικασία: «Επιλογή και έγκριση πράξης (πλην ΚΕ)» του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Ο δικαιούχος θα πρέπει να αποστείλει τα αιτηθέντα στοιχεία εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, πέραν της οποίας η πρόταση απορρίπτεται. Στη συνέχεια, η πρόταση αξιολογείται με βάση τον αριθμό πρωτοκόλλου υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων.

3. Κριτήρια Επιλογής των πράξεων

Η αίτηση θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣ. Μετά τον αρχικό ηλεκτρονικό έλεγχο συμβατότητας που διενεργείται από το ΟΠΣ ακολουθεί το στάδιο Α'.

Στάδιο Α': Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης

Στο στάδιο αυτό διασφαλίζονται οι ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο και την πρόσκληση προκειμένου η πρόταση να περάσει στο επόμενο στάδιο της αξιολόγησης. Σύμφωνα με τη διαδικασία ΔΙ_2: Επιλογή και έγκριση πράξης (πράξεις πλην ΚΕ) οι προτάσεις υποβάλλονται αποκλειστικά ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ. Κατά την ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης, γίνεται από το σύστημα (ΟΠΣ) ένας **αρχικός έλεγχος συμβατότητας και επιλεξιμότητας της πρότασης**, με τον οποίο ελέγχεται εάν:

- Η ημερομηνία υποβολής της πρότασης είναι εντός της προθεσμίας που τίθεται στην πρόσκληση.
- Ο αιτούμενος προϋπολογισμός της πρότασης είναι εντός ορίων, εφόσον τίθενται στην πρόσκληση.
- Το τεχνικό δελτίο είναι πλήρως συμπληρωμένο.
- Η περίοδος υλοποίησης της προτεινόμενης προς συγχρηματοδότηση πράξης εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας των δαπανών, όπως αυτή ορίζεται στην πρόσκληση.
- Έχει συμπληρωθεί το πεδίο που αφορά στη μη ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου της προτεινόμενης πράξης (σύμφωνα με την παρ. 6, άρθρο 63 του καν. 2021/1060) (πεδίο στην υπεύθυνη δήλωση που συνοδεύει το τεχνικό δελτίο πράξης).

- Έχει συμπληρωθεί το πεδίο που αφορά στη βεβαίωση του δικαιούχου ότι η προτεινόμενη πράξη δεν περιλαμβάνει δραστηριότητες οι οποίες αποτελούσαν τμήμα πράξης που υπόκειται σε μετεγκατάσταση (σύμφωνα με την παρ. 1, άρθρο 66 του καν. 2021/1060), ή οι οποίες θα συνιστούσαν μεταφορά παραγωγικής δραστηριότητας (σύμφωνα με το στοιχείο α), παρ. 1, άρθρο 65 του καν. 2021/1060) (πεδίο στην υπεύθυνη δήλωση που συνοδεύει το τεχνικό δελτίο πράξης).

- Έχει συμπληρωθεί το πεδίο που αφορά στη διασφάλιση της μη διπλής χρηματοδότησης της ίδιας δαπάνης από άλλο Ταμείο ή μέσο της Ένωσης ή από άλλο πρόγραμμα ευρωπαϊκό ή εθνικό, στο πλαίσιο της τρέχουσας ή προηγούμενης προγραμματικής περιόδου (σύμφωνα με την παρ. 9, του άρθρου 63 του καν. 2021/1060) (πεδίο στην υπεύθυνη δήλωση που συνοδεύει το τεχνικό δελτίο πράξης).

Στη συνέχεια εξετάζεται η επιλεξιμότητα της πρότασης ως προς τα επιμέρους κριτήρια όπως έχουν εγκριθεί από τις οικείες Επιτροπές Παρακολούθησης. Ειδικότερα εξετάζεται:

- Εάν ο φορέας που υποβάλλει την πρόταση εμπίπτει στις κατηγορίες δυνητικών δικαιούχων που ορίζονται στην πρόσκληση.

- Η τυπική πληρότητα της υποβαλλόμενης πρότασης. Εξετάζεται αν, για την υποβολή της πρότασης, ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία και έχουν επισυναφθεί όλα τα συνοδευτικά έγγραφα (π.χ. μελέτες, διοικητικές πράξεις, τυποποιημένα έντυπα, κ.λπ.) σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σχετική πρόσκληση.

- Εάν η πράξη εμπίπτει στο στόχο πολιτικής, στην προτεραιότητα, στους ειδικούς στόχους, στα πεδία παρέμβασης, καθώς και στους τύπους των δράσεων και στους όρους της εκάστοτε πρόσκλησης.

- Εάν υποβάλλονται αποφάσεις των αρμόδιων ή και συλλογικών οργάνων του δικαιούχου ή άλλων αρμόδιων οργάνων, όπου αυτό προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία.

Η Πράξη θα πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" ή Δεν εφαρμόζεται σε όλα τα κριτήρια.

Κατά τη διάρκεια εξέτασης του σταδίου Α' συμπληρώνεται το έντυπο «Λίστα Ελέγχου Πληρότητας και Επιλεξιμότητας Πρότασης». Στο έντυπο αυτό περιλαμβάνονται όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στον «Οδηγό Αξιολόγησης των Προτάσεων» του Υπουργείου Ανάπτυξης κατάλληλα προσαρμοσμένα στις απαιτήσεις των έργων της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης.

Όλα τα κριτήρια του σταδίου Α' , έχουν υποχρεωτική εφαρμογή και η θετική αξιολόγησή τους αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να ξεκινήσει το στάδιο Β' .

Σε περίπτωση που δεν εκπληρώνονται όλα τα κριτήρια, η πρόταση απορρίπτεται και ενημερώνεται ο δικαιούχος.

ΣΤΑΔΙΟ Β' : Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων.

Κατά το στάδιο Β' διενεργείται η αξιολόγηση των προτάσεων σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης τα οποία διακρίνονται σε τέσσερις βασικές ομάδες. Οι ομάδες αυτές όπως περιγράφονται στον Οδηγό αποτελούν ξεχωριστές ενότητες του εντύπου Φύλλο Αξιολόγησης πράξεων ως ακολούθως:

B1. Εμπλεκόμενοι φορείς και πληρότητα περιεχομένου της πρότασης

B2. Τήρηση θεσμικού πλαισίου και ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών

B3. Σκοπιμότητα πράξης

B4. Ωριμότητα της πράξης

Τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων του σταδίου Β' έχουν εξειδικευτεί ανά Άξονα Προτεραιότητας, και Δράση και αποτυπώνονται στα Φύλλα Αξιολόγησης Πράξεων που συνοδεύουν τη μεθοδολογία.

Στην περίπτωση δράσεων με τα ίδια χαρακτηριστικά εφαρμόζεται ο ίδιος τύπος κριτηρίων.

Τα επιμέρους κριτήρια των ομάδων παρουσιάζονται αναλυτικά στη συνέχεια:

B1. Εμπλεκόμενοι φορείς και πληρότητα περιεχομένου της πρότασης

- Αρμοδιότητα του δικαιούχου να υλοποιήσει την πράξη. Εξετάζεται εάν ο φορέας που υποβάλει την πρόταση έχει την αρμοδιότητα εκτέλεσης της πράξης. Ο έλεγχος γίνεται με βάση στοιχεία τεκμηρίωσης, όπως κανονιστικές αποφάσεις, καταστατικά φορέων κλπ που η ΔΑ αναζητάει από την καρτέλα του δικαιούχου στο ΟΠΣ.

Το κριτήριο είναι δυαδικό (Ναι/Όχι).

- Αρμοδιότητα του φορέα λειτουργίας και συντήρησης. Εξετάζεται εάν ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης για πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις έχει τη σχετική αρμοδιότητα. Ο έλεγχος γίνεται με βάση στοιχεία τεκμηρίωσης, όπως κανονιστικές αποφάσεις, καταστατικά φορέων κ.λπ. που η ΔΑ αναζητάει από το ΟΠΣ. Εάν ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο της πράξης και τα στοιχεία αυτά δεν υπάρχουν στο ΟΠΣ, τότε υποβάλλονται συνημμένα κατά την υποβολή της πρότασης.

Το κριτήριο περιλαμβάνει τις τιμές: Ναι/Όχι/Δεν εφαρμόζεται.

- Πληρότητα και σαφήνεια του φυσικού αντικείμενου της πράξης. Η πράξη εξετάζεται ως προς:
 - α) τα βασικά τεχνικά, λειτουργικά και λοιπά χαρακτηριστικά της
 - β) τον τρόπο υλοποίησης (επιλογή μεθοδολογίας και ανάλυση της υλοποίησης της πράξης με αναφορά σε όλα τα επιμέρους υποέργα αυτής, απαιτούμενες ενέργειες/ εργασίες που συνάδουν με το φυσικό αντικείμενο της πράξης και κρίνονται απαραίτητες για την υλοποίησή της, χρονική αλληλουχία ενεργειών, καταλληλότητα δράσεων προβολής και επικοινωνίας ανάλογης έκτασης με την πράξη)
 - γ) την αποτύπωση των παραδοτέων της πράξης.

Το κριτήριο είναι δυαδικό (Ναι/Όχι).

- Ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού. Εξετάζεται εάν η πρόταση περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία κόστη για την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου/ παραδοτέων, καθώς και αν συμμορφώνεται με τους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας και τους τυχόν ειδικότερους όρους της πρόσκλησης, ώστε αφενός να εξασφαλίζεται η επαρκής χρηματοδότηση του επιδιωκόμενου λειτουργικού αποτελέσματος της πράξης αλλά και να αποφεύγονται μη αναγκαία ή μη επιλέξιμα κόστη.

α) Η πληρότητα του προτεινόμενου προϋπολογισμού.

β) Το εύλογο του κόστους της προτεινόμενης πράξης.

γ) Η ορθή κατανομή του προϋπολογισμού.

Το κριτήριο είναι δυαδικό (Ναι/Όχι).

- Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος. Εξετάζεται η ρεαλιστικότητα ολοκλήρωσης της πράξης η οποία εξετάζεται σε σχέση με:

α) το φυσικό αντικείμενο (μέγεθος, πολυπλοκότητα, κ.λπ. της πράξης)

β) την επιλεγμένη μέθοδο υλοποίησης (διαγωνιστική διαδικασία, αυτεπιστασία, επιταγές εισόδου (voucher), κ.λπ.)

γ) το επίπεδο ωριμότητας της πράξης σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης όπως κήρυξη απαλλοτριώσεων, προκήρυξη για επιλογή ωφελουμένων, υπουργικές αποφάσεις εφαρμογής κλπ.

δ) τους ενδεχόμενους κινδύνους που συνδέονται με την υλοποίηση της πράξης π.χ. αρχαιολογικά ευρήματα, διοικητικές ή δικαστικές εμπλοκές, πιθανές καθυστερήσεις σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης κ.λπ..

Επικουρικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν χρονοδιαγράμματα συναφών πράξεων που έχουν υλοποιηθεί, με βάση την πρότερη εμπειρία της ΔΑ και άλλα διαθέσιμα εργαλεία.

Το κριτήριο είναι δυαδικό (Ναι/Όχι).

Η Πράξη θα πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" σε όλα τα κριτήρια του Σταδίου Β1 εκτός από το κριτήριο 2 το οποίο μπορεί να λάβει τιμή "Δεν εφαρμόζεται".

B2. Τήρηση θεσμικού πλαισίου και ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών

- Τήρηση θεσμικού πλαισίου ως προς τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών. Εξετάζεται εάν το προτεινόμενο στο ΤΔΠ θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των υποέργων συνάδει με το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο ως προς τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

Εφόσον έχουν προηγηθεί της πρότασης σχετικές ενέργειες, εξετάζεται εάν ο δικαιούχος έχει τηρήσει μέχρι τη στιγμή της υποβολής της πρότασης τους κατά περίπτωση ισχύοντες εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες για την προτεινόμενη πράξη.

Για τις περιπτώσεις ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων εφαρμόζονται, τα προβλεπόμενα στις διαδικασίες έγκρισης σταδίων δημοσίων συμβάσεων του Εγχειριδίου Διαδικασιών του ΣΔΕ. Στις περιπτώσεις που κατά τη διαδικασία της εξέτασης των σταδίων δημοσίων συμβάσεων εντοπιστεί παρατυπία, στη διατύπωση γνώμης ορίζονται τα προτεινόμενα διορθωτικά μέτρα ή το ποσοστό της κατ' αποκοπή διόρθωσης που επιβάλλεται από τη ΔΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικά οριζόμενα στην απόφαση της Επιτροπής C (2019) 3452 final/14.5.2019 (κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για δημοσιονομικές διορθώσεις σε δημόσιες συμβάσεις).

Το κριτήριο περιλαμβάνει τις τιμές: Ναι/Όχι/Δεν εφαρμόζεται.

- Τήρηση θεσμικού πλαισίου πλην δημοσίων συμβάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τις περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες δημοσίων συμβάσεων εξετάζεται η τήρηση του ειδικότερου πλαισίου που θεσπίζεται για τις ανάγκες διαχείρισης, παρακολούθησης, ελέγχου και εφαρμογής συγκεκριμένου τύπου πράξεων/ υποέργων. Εξετάζεται δηλαδή, εάν η υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης/ υποέργου σχεδιάστηκε κατά τρόπο συμβατό με τα οριζόμενα στο εκάστοτε θεσμικό πλαίσιο.

Το κριτήριο περιλαμβάνει τις τιμές: Ναι/Όχι/Δεν εφαρμόζεται.

- Συμβατότητα της πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων. Εξετάζεται εάν η πράξη ενέχει ή όχι στοιχεία κρατικών ενισχύσεων. Εφόσον η απάντηση είναι θετική πρέπει να αποτυπώνονται οι ενέργειες στις οποίες έχει προβεί ο δικαιούχος ώστε να διασφαλίσει εκ των προτέρων το συμβιβασμό της χορηγούμενης με το δίκαιο του ανταγωνισμού περί κρατικών ενισχύσεων. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι μία αντικειμενική και νομική έννοια που ορίζεται απευθείας από την Συνθήκη και ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο συνημμένο Παράρτημα ΙΙΙ δίνονται κατευθύνσεις / οδηγίες ώστε να εξετάζεται εάν η πράξη ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Το κριτήριο είναι δυαδικό: (Ναι/Όχι).

- Αειφόρος ανάπτυξη. Εξετάζεται με ποιο τρόπο η προτεινόμενη πράξη σέβεται τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης ειδικότερα σε σχέση με τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις της εγκεκριμένης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων κάθε Προγράμματος.

Το κριτήριο περιλαμβάνει τις τιμές: Ναι/Όχι/Δεν εφαρμόζεται.

- Προάσπιση και προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Εξετάζεται εάν η προτεινόμενη πράξη έχει διαφορετικό αντίκτυπο στις γυναίκες και στους άντρες. Σημειώνεται ότι η αρχή της ισότητας δεν αποκλείει τη διατήρηση ή τη θέσπιση μέτρων που προβλέπουν ειδικά πλεονεκτήματα υπέρ του υποεκπροσωπούμενου φύλου. Εξετάζεται εάν η πράξη συνεκτιμά και υπερασπίζει την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και ενσωματώνει τη διάσταση του φύλου. Η θετική απάντηση («ΝΑΙ») του κριτηρίου εξασφαλίζεται και στην περίπτωση που η πράξη αφορά στο σύνολο του πληθυσμού και ως εκ τούτου ωφελούνται με τον ίδιο τρόπο οι γυναίκες και οι άνδρες, χωρίς καμία διάκριση.

Το κριτήριο είναι δυαδικό (Ναι/Όχι).

- Αποτροπή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Εξετάζεται εάν η προτεινόμενη πράξη αποτρέπει κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Το κριτήριο είναι δυαδικό (Ναι/Όχι).

- Εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία. Εξετάζεται πώς η πράξη διασφαλίζει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Σε περίπτωση κατά την οποία μία πράξη έχει ήδη συμβασιοποιηθεί και δεν έχει γίνει πρόβλεψη για τα ΑΜΕΑ, εφόσον απαιτείται από τη φύση της πράξης και την κείμενη νομοθεσία, η θετική αξιολόγηση θα πρέπει να τεκμηριώνεται με τη δέσμευση του δυνητικού δικαιούχου ότι θα αναλάβει όλες τις δαπάνες προσαρμογής για εξασφάλιση προσβασιμότητας για ΑΜΕΑ με δικά του έξοδα. Ειδικά για το εν λόγω κριτήριο διευκρινίζεται ότι η θετική απάντηση («ΝΑΙ») καλύπτει τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- ο Στην πράξη περιλαμβάνονται όλες οι απαιτήσεις, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα στα ΑμεΑ.
- ο Δεν προβλέπονται απαιτήσεις για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της πράξης βάσει της οποίας δεν κωλύεται (π.χ. περίπτωση ανακατασκευής τάπητα οδοστρωσίας κλπ) ή δεν απαιτείται η προσβασιμότητα στα ΑμεΑ (π.χ. Προγράμματα τύπου «Εξοικονομώ κατ' οίκον» κλπ).

Το κριτήριο είναι δυαδικό (Ναι/Όχι).

- Ενίσχυση της Κλιματικής Ανθεκτικότητας. Το κριτήριο αυτό εφαρμόζεται σε έργα υποδομής με αναμενόμενη διάρκεια ζωής τουλάχιστον 5 ετών. Εξετάζεται η διασφάλιση της κλιματικής ανθεκτικότητας της προτεινόμενης υποδομής, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής «Τεχνικές κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών στην κλιματική αλλαγή κατά την περίοδο 2021-2027» (2021/C 373/01) και με τις περαιτέρω κατευθύνσεις που έχουν δοθεί ή θα δοθούν στο μέλλον από την ΕΑΣ.

Το κριτήριο είναι δυαδικό (Ναι/Όχι/Δεν εφαρμόζεται).

Η Πράξη πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" σε όλα τα κριτήρια, εκτός από το κριτήριο 3 που ενδέχεται να λαμβάνει τεκμηριωμένα τιμή "ΟΧΙ", των κριτηρίων 1 και 2 που μπορούν να λάβουν, το πολύ το ένα από τα δύο κριτήρια, τεκμηριωμένα την τιμή "Δεν εφαρμόζεται" και του κριτηρίου 8 που επίσης μπορεί να λάβει τεκμηριωμένα την τιμή «Δεν εφαρμόζεται».

B3. Σκοπιμότητα πράξης

Προκειμένου να αξιολογηθεί η σκοπιμότητα μιας πράξης αυτή εξετάζεται ως προς τα παρακάτω κριτήρια:

- Αναγκαιότητα υλοποίησης της πράξης: Εξετάζεται η παρεχόμενη στο ΤΔΠ τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα υλοποίησης της πράξης και ο τρόπος με τον οποίο η προτεινόμενη πράξη συμβάλλει στην αντιμετώπιση της ανάγκης ή του προβλήματος που έχει εντοπιστεί ή/και στην αποτυχία της αγοράς που έχει προσδιοριστεί, καθώς και το ποσοστό κάλυψης των αναγκών μέσω της προτεινόμενης πράξης σε σχέση με την κρισιμότητα του προβλήματος στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ειδικού στόχου/ κατηγορίας δράσεων.

Το κριτήριο είναι δυαδικό (Ναι/Όχι).

- Αποτελεσματικότητα: Εξετάζεται η συμβολή της προτεινόμενης πράξης στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών, όπως προσδιορίζονται στον ειδικό στόχο.

Εξετάζεται η συμβολή της προτεινόμενης πράξης στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών, όπως προσδιορίζονται στην Προτεραιότητα του ΠΔΑΜ 21-27 σε συνδυασμό με την αντίστοιχη πρόσκληση.

Ο βαθμός συμβολής εκφράζεται ως το πηλίκο των τιμών του δείκτη εκροής για την πράξη και την πρόσκληση: $P_n = (\text{δείκτης εκροής της πράξης}) / (\text{δείκτης εκροής της Πρόσκλησης})$. Εφόσον η προτεινόμενη πράξη συνεισφέρει σε δύο ή περισσότερους δείκτες εκροών η ΔΑ δύναται να:

- καθορίσει ένα δείκτη εκροής, βάσει του οποίου εξετάζεται η συμβολή της πράξης σε σχέση με τον ειδικό στόχο.
- θέσει συντελεστές στάθμισης στους δείκτες εκροών για να υπολογίσει το συνολικό πηλίκο $P_n = \alpha \times P_{n1} + \beta \times P_{n2} + \dots$ όπου α, β, \dots οι συντελεστές στάθμισης. Στην περίπτωση αυτή η ΔΑ καθορίζει τους συντελεστές στάθμισης συνεκτιμώντας μία σειρά από παράγοντες όπως για παράδειγμα, το αν ο δείκτης συμπεριλαμβάνεται στο πλαίσιο επίδοσης ή αν συμβάλλει στη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης κ.α., προσδίδοντας στους δείκτες αυτούς υψηλότερο συντελεστή στάθμισης.

Το κριτήριο αυτό είναι δυαδικό βαθμολογούμενο. Αν $P_n \geq 1$ η πράξη κρίνεται ικανοποιητικά αποτελεσματική. Αν $P_n < 1$ η πράξη ΔΕΝ κρίνεται ικανοποιητικά αποτελεσματική.

- Αποδοτικότητα: Εξετάζεται η βέλτιστη σχέση μεταξύ του ποσού της στήριξης (προτεινόμενος προϋπολογισμός πράξης) και της επίτευξης των στόχων (αναμενόμενες εκροές της προτεινόμενης πράξης). Η αποδοτικότητα εκφράζεται ως το πηλίκο $P_n = (\text{δείκτης εκροής της πράξης}) / (\text{δείκτης εκροής της Πρόσκλησης})$ προς (προϋπολογισμό πράξης / προϋπολογισμό Πρόσκλησης). Εφόσον η προτεινόμενη πράξη συνεισφέρει σε δύο ή περισσότερους δείκτες εκροών, η ΔΑ δύναται να:

- καθορίσει ένα δείκτη εκροής, βάσει του οποίου εξετάζεται η συμβολή της πράξης σε σχέση με τον ειδικό στόχο.
- θέσει συντελεστές στάθμισης και να υπολογίσει το συνολικό πηλίκο P_n όπως παρουσιάστηκε παραπάνω.

Το κριτήριο αυτό είναι δυαδικό βαθμολογούμενο. Αν $P_n \geq 1$ η πράξη κρίνεται ικανοποιητικά αποδοτική. Αν $P_n < 1$ η πράξη ΔΕΝ κρίνεται ικανοποιητικά αποδοτική.

- Συμβολή στη στήριξη της τοπικής οικονομίας μέσω της τόνωσης του ενδογενούς αναπτυξιακού δυναμικού τους. Εξετάζεται η συμβολή της προτεινόμενης πράξης στη μετάβαση της (τοπικής) οικονομίας προς μια, μακροχρόνια, βιώσιμη, κλιματικά ουδέτερη και κυκλική οικονομία, συμπεριλαμβανομένων και μέτρων που αξιοποιούν καλύτερα τους πόρους, όπως αυτή περιγράφεται στο οικείο εδαφικό σχέδιο και στις προτεραιότητες του εγκεκριμένου Προγράμματος ΔΑΜ.

Το κριτήριο περιλαμβάνει τις τιμές: Ναι/Όχι/Δεν εφαρμόζεται.

- Συμβολή στη διατήρηση ή/και δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Εξετάζεται η επίπτωση της προτεινόμενης πράξης στη μείωση των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων που απορρέουν από τη διαδικασία μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη, κυκλική και βιώσιμη οικονομία. Βαθμός αξιολόγησης αποτελεί η δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης όσο και η προστασία του αριθμού θέσεων εργασίας, τόσο κατά τη διάρκεια υλοποίησης όσο και κατά το χρονικό διάστημα των μακροχρόνιων υποχρεώσεων διατήρησης και λειτουργίας της πράξης (αθροίζεται ο συνολικός αριθμός νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά το ανωτέρω διάστημα).

α) Μείωση αριθμού θέσεων εργασίας: $L = 0$

β) Διατήρηση αριθμού θέσεων εργασίας: $L = 1$

γ) Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας: $L = 2$

Ελάχιστη βαθμολογία $L = 1$

Το κριτήριο αυτό είναι δυαδικό βαθμολογούμενο.

- Βιωσιμότητα, λειτουργικότητα, αξιοποίηση: Ο δικαιούχος θα πρέπει να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο τα παραδοτέα της προτεινόμενης πράξης θα αξιοποιηθούν. Πχ σε περίπτωση πράξεων υποδομών, όπου απαιτείται συντήρηση και λειτουργία, ο δικαιούχος, εκτός από την αναφορά του αρμόδιου φορέα για τη λειτουργία και συντήρηση (βλέπε σχετικό κριτήριο ομάδας κριτηρίων B1) θα πρέπει να προβλέπει τις αναγκαίες ενέργειες με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και πόρους ή μηχανισμούς προκειμένου να εξασφαλιστεί η συντήρηση και λειτουργία. Ειδικότερα, στις περιπτώσεις που η πράξη παράγει καθαρά έσοδα μετά την ολοκλήρωσή της η ΔΑ/ΕΦ εξετάζει εάν καλύπτονται οι δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης, βάσει των χρηματοοικονομικών στοιχείων που υποβάλει ο δικαιούχος σύμφωνα με τα στοιχεία που ζητούνται από την πρόσκληση. Σε περίπτωση πράξεων που δεν αφορούν σε επενδύσεις υποδομών ή παραγωγικές επενδύσεις θα πρέπει να επεξηγείται ο τρόπος αξιοποίησης των αποτελεσμάτων. Κατά περίπτωση και ανάλογα με τον τύπο των δράσεων η ΔΑ προσδιορίζει στην πρόσκληση τα απαραίτητα στοιχεία/ τεκμήρια που απαιτούνται για την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου.

Σημειώνεται ότι κατά την ολοκλήρωση μίας πράξης θα πρέπει να εξασφαλίζεται η λειτουργικότητά της.

Το κριτήριο περιλαμβάνει τις τιμές: Ναι/Όχι/Δεν εφαρμόζεται.

- Καινοτομία: Για ορισμένες κατηγορίες δράσεων, η ΔΑ μπορεί να εισάγει κριτήρια για την αξιολόγηση της καινοτομίας μίας προτεινόμενης πράξης. Το κριτήριο αφορά κατηγορίες δράσεων που στοχεύουν στην καινοτομία.

Το κριτήριο περιλαμβάνει τις τιμές: Ναι/Όχι/Δεν εφαρμόζεται.

- Συμβολή στη μείωση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων που απορρέουν από τη διαδικασία της μετάβασης: Εξετάζεται η συμβολή της προτεινόμενης πράξης στη μείωση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων οι οποίες απορρέουν από τη διαδικασία μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη, κυκλική και βιώσιμη οικονομία. Π.χ. αναβάθμιση δεξιοτήτων ανέργων/εργαζομένων, επανειδίκευση, υποστήριξη κοινωνικών υποδομών, κ.ο.κ.

Το κριτήριο περιλαμβάνει τις τιμές: (Ναι/Όχι)

Η Πράξη πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" σε όλα τα κριτήρια εκτός από τα βαθμολογούμενα κριτήρια 2 που θα πρέπει να πάρει τιμή τουλάχιστον ίση με $P_n = 1$, και 3 που θα πρέπει να λάβει τιμή τουλάχιστον ίση με $P_n = 1$. Επίσης τα κριτήρια 4, 6 και 7 μπορούν να λάβουν τεκμηριωμένα την τιμή «Δεν εφαρμόζεται».

B4. Ωριμότητα

- Στάδιο εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών ωρίμανσης της πράξης: Εξετάζεται ο βαθμός ωριμότητας της πράξης από την άποψη της εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών προετοιμασίας (μελέτες, έρευνες, αδειοδοτήσεις, εγκρίσεις, τεύχη δημοπράτησης, κ.λπ.) για την έναρξη της υλοποίησής της. Η αξιολόγηση της ωριμότητας της προτεινόμενης πράξης μπορεί να διενεργείται ανά υποέργο και η εκτίμηση της συνολικής ωριμότητας της πράξης προκύπτει από τον μέσο όρο ή τον σταθμισμένο μέσο όρο των επιμέρους τιμών. Η στάθμιση επιλέγεται ανάλογα με το είδος και τη φύση της πράξης και τις απαιτούμενες αλληλουχίες ανάμεσα στα υποέργα, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η συνολική ωριμότητα μίας πράξης αξιολογείται με βάση την ωριμότητα των υποέργων εκείνων που την επηρεάζουν περισσότερο.
- Βαθμός προόδου διοικητικών ή άλλων ενεργειών: Εξετάζεται ο βαθμός προόδου συγκεκριμένων διοικητικών ή άλλων ενεργειών, πέραν αυτών που εξετάζονται στο πλαίσιο του ανωτέρω κριτηρίου, οι οποίες είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης (πχ διαδικασία απόκτησης γης, έγκρισης από συμβούλια κ.λπ.) .

Η Πράξη πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" και στα δύο κριτήρια εκτός από το κριτήριο 2 που μπορεί να λάβει τεκμηριωμένα την τιμή "Δεν εφαρμόζεται".

Η διαδικασία αξιολόγησης εφαρμόζεται διαδοχικά για τις επιμέρους κατηγορίες κριτηρίων.

Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης και η τεκμηρίωση του κάθε κριτηρίου καταγράφεται αναλυτικά στο έντυπο Φύλλο Αξιολόγησης Πράξεων.

Σε περίπτωση που η πρόταση αποκλείεται σύμφωνα με το αποτέλεσμα αξιολόγησης μιας κατηγορίας κριτηρίων, η Διαχειριστική Αρχή διακόπτει την αξιολόγηση. Ωστόσο, μπορεί κατά την κρίση της και εφόσον οι συνθήκες επιτρέπουν να προβεί στην αξιολόγηση και άλλων κατηγοριών κριτηρίων ώστε η αιτιολογημένη απόρριψή της να περιλαμβάνει κρίση σε μεγαλύτερο εύρος της πρότασης.

Κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης η ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ δύναται να ζητήσει σε οποιοδήποτε στάδιο της αξιολόγησης την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινίσεων. Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, ενώ προβλέπονταν στην πρόσκληση, δεν υποβλήθηκαν εκ παραδρομής λόγω παράλειψης του δυνητικού δικαιούχου και εκδόθηκαν ΠΡΙΝ την υποβολή της αίτησης. Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται από τον/τους αξιολογητή/ές με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της πρότασης.

Τα συμπληρωματικά στοιχεία πρέπει να αποσταλούν από τον Δικαιούχο στην ΔΑ εντός συγκεκριμένης προθεσμίας που τίθεται από την Μονάδα Α (π.χ. εντός πέντε εργάσιμων ημερών), δεδομένου ότι αφορούν σε στοιχεία που εκ παραδρομής δεν συμπεριελήφθησαν στην υποβληθείσα

πρόταση. Εφόσον τα συμπληρωματικά στοιχεία δεν υποβληθούν εμπρόθεσμα η πρόταση απορρίπτεται. Η πρόταση αξιολογείται με βάση τον αριθμό πρωτοκόλλου/ημερομηνία παραλαβής των συμπληρωματικών στοιχείων.

